

22.11.2023

Flere EU-lande nærmer sig ideen om at udlicitere migranthåndteringen. Det gør Kommissionen ikke

Appetitten på at outsource håndteringen af migranter er voksende i flere EU-lande. Det betyder dog ikke, at en fælleseuropæisk model på området er inden for rækkevidde.

Skrevet af

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉️ ditte@thinkeuropa.dk

Kontakt

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉️ ditte@thinkeuropa.dk

Antallet af asylansøgere, der kommer til Europa, er steget støt siden 2020, og der er endnu ikke tegn på, at kurven knækker. At de nationale asylmyndigheder er under pres, tydeliggøres af, at antallet af ubehandlede sager i første halvår af 2023 steg med 34 procent sammenlignet med samme halvår i 2022.

Det har fået flere EU-lande til at tænke kreativt og afsøge muligheden for at udlicitere behandlingen af asylansøgere til lande uden for unionen.

Der er imidlertid ikke optræk til, at en sådan model vil slå igennem på fælleseuropæisk plan – det vil nemlig forudsætte en yderligere integration mellem EU-landene, hvilket der er ringe interesse for.

Bevægelse i flere lande

[Italien har netop indgået en kontroversiel aftale](#) om, at en del af landets asylansøgere skal have deres sag behandlet i Albanien. Aftalen er den første af sin art for et EU-land og fik prompte Kommissionen på banen for at bede om yderligere information om, hvordan aftalen tænkes udmøntet.

Det er ikke kun Italien, der kigger i denne retning. Også Tyskland har meldt sig ind i koret af lande, der vil kigge på udlicitering. Her er tonen dog mere forsigtig; den tyske kansler, Olaf Scholz, har sagt, at regeringen vil undersøge muligheden for at vurdere asylansøgere i transit- eller tredjelande. Tyskland er det land i Europa, der tager imod flest flygtninge og migranter, og man har også budt et stort antal ukrainske flygtninge velkommen. Regeringen presses nu til en strammere linje af både den kristendemokratiske opposition, det indvandringskritiske Alternative für Deutschland og de delstater og kommuner, der oplever problemerne.

Dertil kommer, at Østrig i sidste uge indgik en aftale med Storbritannien om et tættere samarbejde om flygtninge- og migrationspolitik med henblik på at kunne behandle asylansøgere til Østrig i for eksempel Rwanda, hvor Storbritannien planlægger at åbne centre. Også her måtte Kommissionen ud og minde om, at en sådan praksis formentlig vil være uforenelig med EU-retten.

Den vurdering blev bestyrket, da Storbritanniens højesteret i denne uge kendte den britiske regerings planer ulovlige, da Rwanda ifølge retten ikke kan betragtes som et sikkert tredjeland. En udvikling, der også har sæt fornyet tvivl om, hvorvidt den danske regerings Rwanda-overvejelser har gang på jord.

Lang vej til EU-model

I forbindelse med, at den italienske premierminister, Giorgia Meloni, indgik aftalen med Albanien, understregede hun, at den kunne blive en ny model for Europa. Som nævnt er der dog lang vej igen, før noget i den stil kan blive til virkelighed på fælleseuropæisk plan.

For det første hører det med til historien, at diskussionen om, hvorvidt man kan behandle asylansøgere i tredjelande, ikke er ny. Både Tyskland og Storbritannien debatterede nordafrikanske modtagecentre allerede i starten af 00'erne. Og ideen om at udlicitere behandling af asylansøgere er blevet diskuteret – med vekslende intensitet – siden flygtningekrisen i 2015. I sommeren 2018 luftede EU's stats- og regeringschefer tanker om et regionalt svar på migrationsudfordringerne, hvor migranter, som blev reddet på Middelhavet, ville blive placeret i tredjelande, men også arbejdet med disse overvejelser strandede.

Både praktiske udfordringer og mere principielle betænkeligheder har stået i vejen, og der er ikke noget i de udmeldinger, der indtil videre er kommet fra henholdsvis Italien, Østrig og Tyskland, som peger på, at man er kommet tættere på en fælleseuropæisk model.

Hvis den italienske aftale skulle udgøre et *blue print* for et europæisk samarbejde, er der mange praktiske spørgsmål, som først vil skulle afklares. For eksempel hvor centrene skal ligge, hvem der skal drive dem, hvem der skal stå for sagsbehandlingen, og hvilken myndighed der i sidste ende skal træffe beslutningen om at tilkende asyl. Og ville de enkelte medlemslande anerkende en beslutning, som er taget af en fælleseuropæisk eller sågar et tredje lands myndighed?

Dertil kommer de mere principielle spørgsmål. For eksempel: Er udlicitering af migranthåndtering overhovedet foreneligt med EU-retten og menneskerettighederne? EU-Domstolen slog i 2012 fast, at EU-landene har juridisk ansvar for de mennesker, de måtte samle op også i internationalt farvand, og at de ikke kan sendes til lande, hvor de er i risiko for tortur eller anden umenneskelig behandling. De må heller ikke sendes til lande, der kan tænkes at videresende dem til stater, hvor de risikerer den slags.

[Kommissionen slog i 2018 fast](#), at der er stor risiko for, at eksterne asylcentre vil bryde med FN's Flygtningekonvention. Derudover anføres det, at hvis et sådant system skal fungere, skal der oprettes et fælleseuropæisk asylsystem og opnås

enighed om en fordelingsnøgle for de mennesker, der opnår asyl. Det er udfordringer, der i teorien kan løses, hvis der er politisk vilje, men det understreger, at europæisk udlicitering af asylbehandling vil kræve en markant yderligere integration af de p.t. nationale asylmyndigheder.

National enegang

Den seneste tids udmeldinger skal derfor snarere ses som udtryk for national enegang end en forsmag på en europæisk model. Men diskussionen kan være opportun i en national sammenhæng, da den signalerer villighed til en ny og hård linje på asylspørgsmålet. Samtidig ligger der i debatten en besked til de mennesker, som måtte overveje at bevæge sig mod Europa, og som man ønsker at afskrække.

Fortalerne for de løbende danske stramninger af lovgivningen på området fremhæver også, at en stram linje får folk til at fravælge Danmark som destination. Men det har i sagens natur ikke haft nogen effekt på det samlede migrationspres på Europa.

Det kan ikke afvises, at for eksempel Italiens aftale med Albanien vil virke afskrækkende på nogle, der formentlig vil søge mod andre EU-lande i stedet - med dertilhørende gnidninger mellem EU-landene.

Når det gælder ambitionen om at lave en europæisk udliciteringsordning, er det imidlertid svært at forestille sig en model, der virker mere afskrækkende end Middelhavet og stadig overholder menneskerettighederne.